

Промене културних пејзажа

У последње време се на пејзаже гледа као на културне атракције које могу имати економских ефеката у развоју подручја на коме се налазе. Ради се о пределима где се природа спаја са човеком, односно, природа је модификована човековим трудом и створен је јединствен спој. Вредност пејзажа је призната од УНЕСКО-а. Преко Комитета за светско наслеђе се дефинишу три критеријума за дефинисање. Како је пејзаж модификован човековом активношћу може се користити термин културни пејзаж. Културни пејзаж није у супротности са природним пејзажем.

Можемо разликовати два основна подвида културних пејзажа и то: урбани и рурални пејзажи. Код другог, две тенденције се чине контрадикторним: једна да се **конзервирају** елементи и њихове релације у простору и друга, да се **уносе промене** у простору диктиране његовим развојем, чиме би се свесно нарушиле установљене вредности. Оба гледишта имају присталице, прво које се труди да конзервира простор указујући да је то културни пејзаж који има економске могућности базиране на његовој туристичкој атрактивности. Друга група, која се залаже за отварање процеса, указује да ће се уклањањем конзервативних баријера отворити простор за слободан економски развој. У данашњим условима, чак и најмаркантнији споменици културе, изгубиће или добити на значају уколико су окружени околином која допуњује њихов контекст, односно, развија елементе „атмосфере“, што ствара позитивно искуство житељима и посетиоцима.

Урбана панорама код посетилаца ствара позитивна искуства, док код житеља ствара значење, као додатна вредност која допуњује вредност појединачних грађевина. На тај начин, културни пејзаж је економски и политички инструмент за развој. Најважнија карактеристика културног пејзажа је његова снага да привуче туристе, понекад једнако снажна као и снага неке важне појединачне грађевине.

Значај културног пејзажа се увећава уколико у њиховој валоризацији активно учествује локално становништво. На тај начин се схвата њихов економски потенцијал и тако може да се промени стратегија развоја једног простора. Да би се то остварило, понекад нису довољне само добре менаџмент стратегије, већ то зависи и од способности заједнице да прихвати стварање вредности пејзажа, спознаје могућности за уношење нових иницијатива у простору и ширења знања за практичне примере од одговарајућих успешних реализација у другим просторима. Значи, сви ови елементи допуњују слику створеног социјалног капитала у једном простору који треба да функционише на основу изграђених мрежа, партнерстава и поверења, што пак, треба да обезбеди очување културних пејзажа. Житељи једног културног пејзажа, урбаног или руралног, суочени су са жељом да постигну брз развој користећи предности техничко-технолошког развоја, који уколико не буде контролисан може довести до губљења карактеристика и вредности једног културног пејзажа.